

УДК 616.24-002.2-053.2(477.85)

Л.В. Мельничук¹
І.С. Вострікова²
О.М. Мельничук¹

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА ГЕЛЬМІНТОЗИ В МІСТІ ЧЕРНІВЦІ

¹Буковинський державний медичний
університет, м. Чернівці;
²Чернівецька міська СЕС

Ключові слова: гельмінтози,
аскаридоз, ентеробіоз, трихоце-
фальоз, захворюваність.

Резюме. Аналіз захворюваності населення міста Чернівці на
гельмінтози свідчить про зниження показників за останні роки.
Найбільша захворюваність зареєстрована серед дітей 7-14 та 3-
6 років. Зниження захворюваності свідчить про ефективність
профілактичних та діагностичних заходів, проведених в організо-
ваних колективах серед дітей.

Вступ

За даними ВООЗ, паразитарні хвороби в світі займають третє місце за кількістю після ішемічної хвороби серця, туберкульозу. Щорічно від паразитарних хвороб в світі помирають 16 мільйонів осіб[2]. Територія України має сприятливі умови середовища для широкого розповсюдження захворювань цієї групи. Щорічно в Україні реєструється до 500 тисяч нових хворих на паразитози. Показник ураженості становить 900 на 100 тисяч населення, тобто кожен 100-й громадянин країни хворіє на паразитози. Серед паразитарних хвороб гельмінтози складають 90%. Встановлено паразитування в організмі людини 342 видів гельмінтів[2,3]. Найбільш поширеними залишаються ентеробіоз, аскаридоз, трихоцефальоз. Набувають значення такі протозойні інфекції, як криптоспорідіоз, пневмоцистоз, токсоплазмоз.

Діти є найбільш ураженою частиною людства. Вікова категорія до 14 років складає 90-95 % всіх хворих на ентеробіоз, більше 65% хворих на аскаридоз. Це зумовлено тим, що діти недостатньо диференціюють чисті та забруднені місця перебування, гірше дотримуються санітарно-гігієнічних умов. Клінічні прояви гельмінтозів більш суттєві також у дітей, ніж у дорослих, через інтенсивні процеси росту і розвитку, які можуть гальмуватися [1].

Мета і завдання

Вивчити захворюваність на гельмінтози в місті Чернівці та оцінити ефективність проведених профілактичних та лікувальних заходів.

Матеріал і методи

Нами проведено аналіз загальної інвазованості гельмінтозами по місту з 1991 по 2007 роки на підставі статистичних даних міської СЕС міста Чернівці. Вивчали вікову структуру хворих на

гельмінтози, сезонність, фактори передачі. Проаналізовано динаміку захворюваності на найпоширеніші гельмінтози - аскаридоз, ентеробіоз, трихоцефальоз за останні роки та ефективність профілактичних та діагностичних заходів, які проводились в місті.

Обговорення результатів дослідження

За ступенем ураженості населення і кількості мікросередків місто Чернівці вважається слабоінтенсивним осередком. Останніми роками спостерігається стійка тенденція до зниження показників ураженості на паразитарні захворювання дітей міста (рис.1).

У 2006 році загальна інвазованість гельмінтами в місті складала 514,2 на 100 тисяч населення проти 595,4 в 2005 році, що менше на 13,6%. Захворюваність серед дитячого населення становила 274,2 на 100 тисяч населення проти 354,2 в 2005 році. Найбільша захворюваність спостерігається на ентеробіоз, аскаридоз та трихоцефальоз.

Ураженість ентеробіозом в 2006 році склала 205,8 на 100 тисяч населення проти 248,7 в 2005 році, що менше на 17,2%. Основним механізмом передачі при ентеробіозі у міських жителів був фекально - оральний, який реалізувався контактно - побутовим шляхом через забруднені яйцями руки, натільну білизну, предмети спільного і особистого користування. У дітей часто спостерігалась аутоінвазія. Діти до 14 років склали 41,1% від всіх захворівших. У віковій структурі діти від 0 до 2 років склали 2,5%, 3-6 років - 45,3%, 7-14 років - 51,7%. При проведенні аналізу розповсюдження ентеробіозу виявлено, що найбільший відсоток захворювань спостерігався серед школярів - 21,3%, діти дошкільних закладів склали 18,6%, неорганізовані діти склали 1,2%.

Ураженість аскаридозом в 2006 році знизилась на 1,7% у порівнянні з 2005 роком. Показник на 100

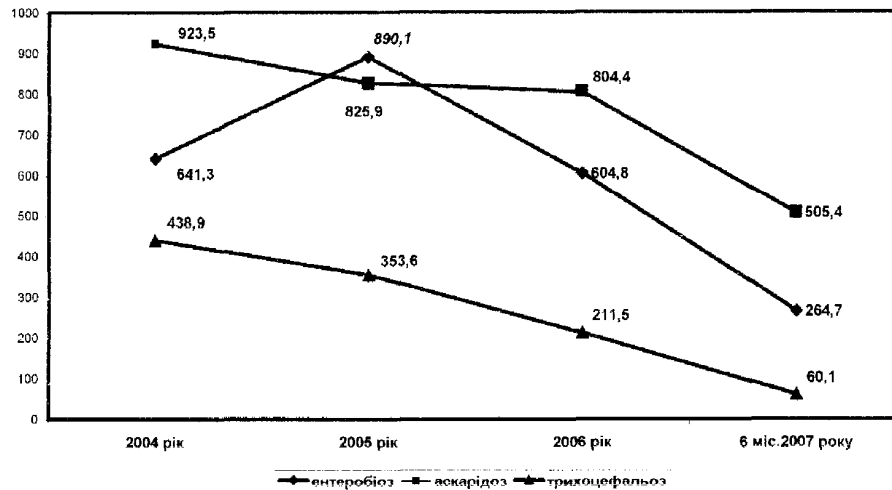

Рис. 1. Динаміка інтенсивних показників ураженості дітей м. Чернівці на паразитарні захворювання за 2004-2007 роки

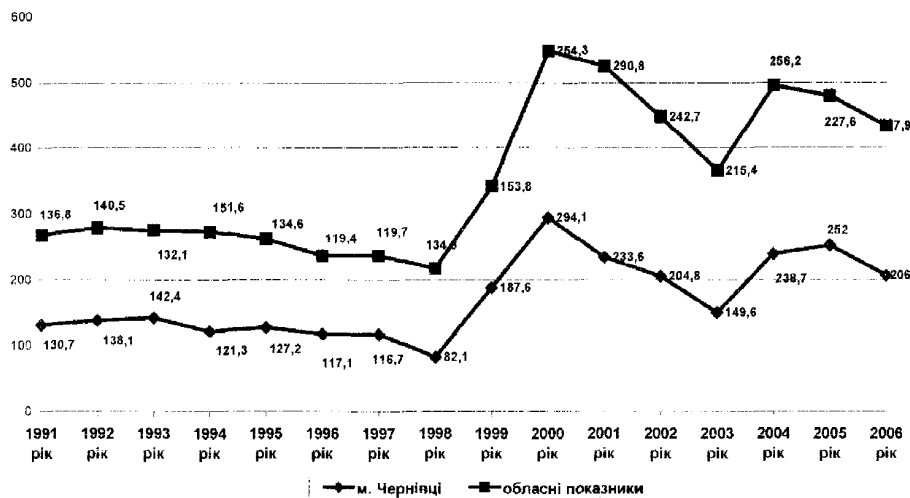

Рис. 2. Інтенсивні показники ураженості на антеробіоз населення м. Чернівці в порівнянні з обласними показниками за 1991-2006 роки

тисяч населення склав 216,7 в 2006 році проти 220,5 в 2005 році. У віковій структурі діти до 14 років склали 51,9%. Діти віком від 0 до 2 років склали 13,3% захворівших, від 3 до 6 років - 40,7%. Найбільший відсоток захворівших складають діти від 7 до 14 років - 45,9%. При аналізі механізму передачі домінував фекально - оральний, який реалізувався харчовим, водним або побутовим шляхами. Найвища захворюваність спостерігалась переважно у весняно - літньо - осінній періоди, коли зростає контакт людини із ґрунтом на відпочинку. При проведенні аналізу захворюваності серед дітей виявлено, що на неорганізованих дітей припадає 6,9% випадків, на дітей дитячих дошкільних закладів - 21,2%, на школярів - 23,8%.

Захворюваність на трихоцефальоз в 2006 році також зменшилася в 1,4 раза. Інтенсивний показник склав - 43,3, проти - 61,2 в 2005 році. Діти до

14 років склали 68,3% від усіх хворих, з них діти від 0 до 2 років-27,4%, від 3 до 6 років-33,9%, від 7 до 14 років-46,5%.

Порівняльний аналіз показників ураженості гельмінтами жителів міста Чернівці та мешканців області свідчить, що в сільській місцевості показники ураженості аскаридозом та антеробіозом вищі, ніж у міських мешканців. Це свідчить про гірші санітарно-гігієнічні умови проживання мешканців у сільській місцевості (рис. 2, 3).

У місті Чернівці функціонують 53 дитячих дошкільних заклади та 52 школи. Лабораторний контроль за цими закладами здійснюється централізованою паразитологічною лабораторією обласної СЕС, клінічно - діагностичною лабораторією міської дитячої поліклініки. У дитячих закладах, де при однократному обстеженні виявлено більше 15% інвазованих гостриками та карликовим

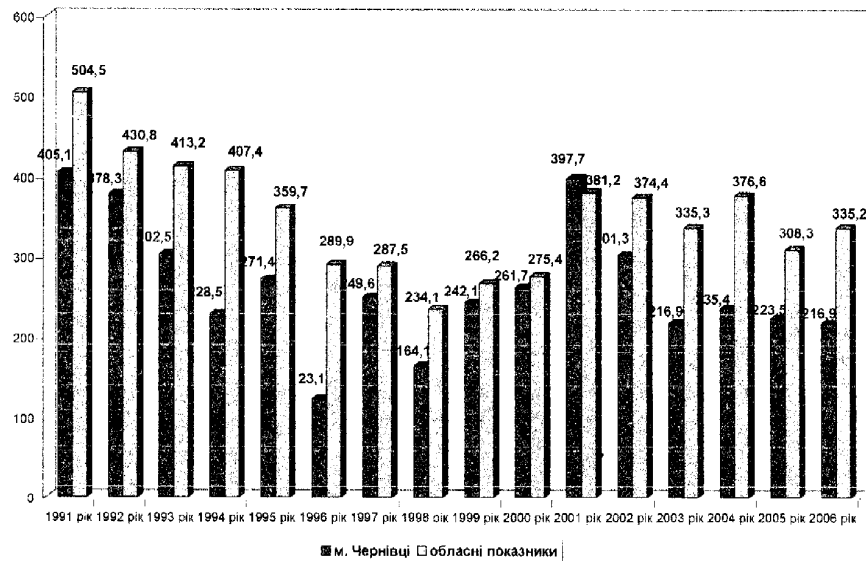

Рис. 3. Інтенсивні показники ураженості на аскаридоз населення м. Чернівці в порівнянні з обласними за 1991-2006 роки

ціп'яком, подальше обстеження припиняють і всі діти підлягають лікуванню. У поточному році відсоток позитивних знахідок по дитячих дошкільних закладах не перевищував даної цифри. Фахівцями міської СЕС проводилися лабораторні дослідження на виявлення яєць гельмінтів та найпростіших із предметів та поверхонь дитячих дошкільних закладів. У 2007 році обстежено 34 установи, взято 1180 змивів, із них виявлено 6 позитивних знахідок, що складає 0,5%.

Висновки

1. Останніми роками в місті Чернівці спостерігається зниження показників захворюваності на ентеробіоз, аскаридоз, трихоцефалоз та інші.
2. Найвища захворюваність на гельмінтози спостерігається серед дітей 7-14 років та 3-6 років.
3. Висока ураженість дітей організованих колективів свідчить про високу контагіозність гельмінтозів та необхідність проведення профілактичних заходів.
4. Зниження захворюваності на гельмінтози у дітей міста зумовлено ефективними профілактичними та діагностичними заходами, проведеними міською СЕС в організованих колективах міста.

Перспективи подальших досліджень

Для отримання стійкої позитивної динаміки захворюваності на гельмінти серед дітей необхідно продовжити вивчення факторів передачі гельмінтів, сезонності, сучасних методів діагностики. Необхідно впроваджувати в практику

сучасні імунологічні методи діагностики гельмінтозів, що удосконалили діагностичні та профілактичні заходи.

Література. 1. В.П. Пішак, Ю.М. Нечитайло. Гельмінтози у дітей.- Чернівці, БДМА.- 2000.- 236 с. 2. И.Б. Єршова, Г.Г. Бондаренко. Лечение гельминтозов у детей // Современная педиатрия.-2005.-№1(6).-С.24-27. 3. Токмаков А.К. Гельминтозы человека // Рус.мед.журн.-2001.-Т.9, №16-17.- С.690-693. 4. Stephensen L.S., Holland C.V., Cooper E.S. The public health significance of *Ascaris lumbricoides* / Parasitology. - 2000. - Vol. 121. - P. 73-95.

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ЗАБОЛЕВАЄМОСТІ ГЕЛЬМІНТОЗАМИ В ГОРОДЕ ЧЕРНІВЦІ

Л.В. Мельничук, І.С. Вострикова, А.М. Мельничук

Резюме. Аналіз захворюваності населення міста Чернівці гельмінтозами свідчить про зниження показників за останні роки. Найбільша захворюваність зареєстрована серед дітей 7-14 і 3-6 років. Зниження захворюваності свідчить про ефективність профілактичних і діагностичних заходів, проведених в організованих колективах серед дітей.

Ключові слова: гельмінтози, аскаридоз, ентеробіоз, трихоцефалоз, захворюваність.

EPIDEMIOLOGY OF ILLNESS RATE WITH HELMINTHIASES IN CHERNIVTSI-CITY

L. V. Mel'nychuk, I. S. Vostrikova, O. M. Mel'nychuk

Abstract. The analysis of illness rate among the population of Chernivtsi-city with helminthiases shows the reduction of the rate during last years. The most frequent cases are registered in children of 7-14 and 3-6 years old. The reduction of the rate shows the efficiency of preventive and diagnostic measures held in organized groups of children.

Key words: helminthiases, ascariasis, enterobiasis, trichocephalosis.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Clin. and experim. pathol.- 2007.- Vol.6, №4.-P.71-73.
Надійшла до редакції 06.09.2007